

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Магдален Димитров Златанов,
Пловдивски Университет „П. Хилендарски“

върху дисертационен труд за придобиване на
образователната и научна степен „доктор“

Автор на дисертационния труд: *Теменушка Николаева Манчева*

Тема на дисертационния труд: *„Изследвания върху състава на биологичноактивните компоненти на гроздово масло и възможностите за неговото стабилизиране“*

Област на висше образование: *4. Природни науки, математика и информатика*

Професионално направление: *4.2. Химически науки*

Докторантска програма: *Технология на животинските и растителните мазнини, сапуните, етеричните масла и парфюмерийно-козметичните препарати”*

Становището е изготвено съгласно заповед на Ректора на ПУ № Р 33-2018 от 16.05.2016 г.

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение

България, в исторически аспект е един от първите региони, където е започнало отглеждане на лозата и използване на нейните плодове като хранителен продукт и за производство на вино. При неговото получаване, като отпадък се отделят значителни количества гроздови семена, които съдържат растително масло. От друга страна, съставът на тези семена и на получаваното от тях масло не е детайлно изследван. Не е изследвана и антиоксидантната стабилност на маслото и възможностите за съхранението му, което определя актуалността на разработвания в дисертацията проблем.

2. Степен на познаване на състоянието на проблема и на литературния материал

В литературния обзор детайлно и критично са разгледани постиженията по изследване състава на семената от грозде, както и липсата на информация

относно състава на отделните класове биологично активни съединения, промените, които настъпват по време на вегетация и ферментация, както и възможностите за повишаване сроковете на дългосрочно съхранение. Цитирани са 288 литературни източници, от тях 271 на латиница, от последните 40 год. и всичко това показва, че докторантката познава в дълбочина разглеждания проблем и задачите, които трябва да се решат, за постигане на поставените цели.

3. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд

Научните изследвания относно установяване състава на семената от грозде са проведени с помощта на съвременни аналитични методи (физикохимични, спектрофотометрични, хроматографски и др.), които дават възможност да се получат достоверни научни резултати, които да бъдат интерпретирани в съответствие с поставената цел и задачи.

В резултат на използваните методики на изследвания, успешно са решени всички поставени в дисертационната работа цели и задачи.

4. Приноси на дисертационния труд

Основните приноси в дисертационната работа са следните:

Научни приноси

1. Установен е съставът на семена от селектирани български сортове грозде (*Болгар*, *Супер ран Болгар*, *Мавруд* и *Широка мелнишка лоза*) и са охарактеризирани по отношение на съдържание на масло, протеини, въглехидрати и минерален състав. Глицеридното масло, получено по лабораторна технология е със сходен състав на биологичноактивните компоненти.

2. За първи път са доказани промените в химичния и липиден състав на гроздови семена от десертен сорт *Супер ран Болгар* по време на вегетация на плода.

3. За първи път са доказани промените в химичния и липиден състав на гроздови семена от винен сорт *Мавруд* в процеса на ферментация на плодовете.

Научно-приложни приноси

Научно-приложните приноси имат пряка връзка с установяване качеството на гроздовото масло, сроковете на неговата годност и възможностите за тяхното удължаване.

1. Увеличена е стабилността на гроздово масло при подходящо подобрени антиоксиданти в оптимална концентрация и е постигнат максимален ефект на стабилизиране.

2. Направена е оценка на установените промени в липидния състав на гроздово масло при дългосрочно съхранение на пробите, което е в пряка връзка с неговото качество и хранителна стойност.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Резултатите от изследванията са отразени в 5 публикации (две в чужди списания, две в български списания с I_f и едно българско без I_f , всичките отпечатани), в които е включена основната част от изследванията по дисертацията. Във всички публикации дисертантката е първи автор. Изпълнени са всички наукометрични показатели на ХФ към ПУ, относно изискванията за присъждане на ОНС „доктор“. Резултатите от изследванията са докладвани и на 6 научни конференции.

Авторефератът е направен съобразно изискванията и съдържа всички основни части на дисертационния труд.

6. Заключение с ясна положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Дисертационният труд *съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Факултета по Химия, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Въз основа на направения анализ, давам положителна оценка на разработения дисертационен труд и считам за основателно да предложа на уважаемото Научно жури да присъди на Теменужка Николаева Овчарова

образователната и научна степен „доктор“ в: Област на висше образование: 4. *Природни науки, математика и информатика*; Професионално направление: 4.2. *Химически науки*; Докторантска програма: *Технология на животинските и растителните мазнини, сапуните, етеричните масла и парфюмерийно-козметичните препарати*”.

06.06.2016 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р М. Златанов)